

Rehabilitering i samband med ventrikel och esofaguskirurgi

Monika Fagevik Olsén, Adj professor, specialistsjukgymnast

Verksamheterna för fysioterapi respektive kirurgi,

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Vanliga problem: Nedsatt allmäntillstånd

- Låg fysisk aktivitetsgrad
- Hög ålder
- Rökhistorik
- Lungsjukdom
- Nutritionsproblem
- mm

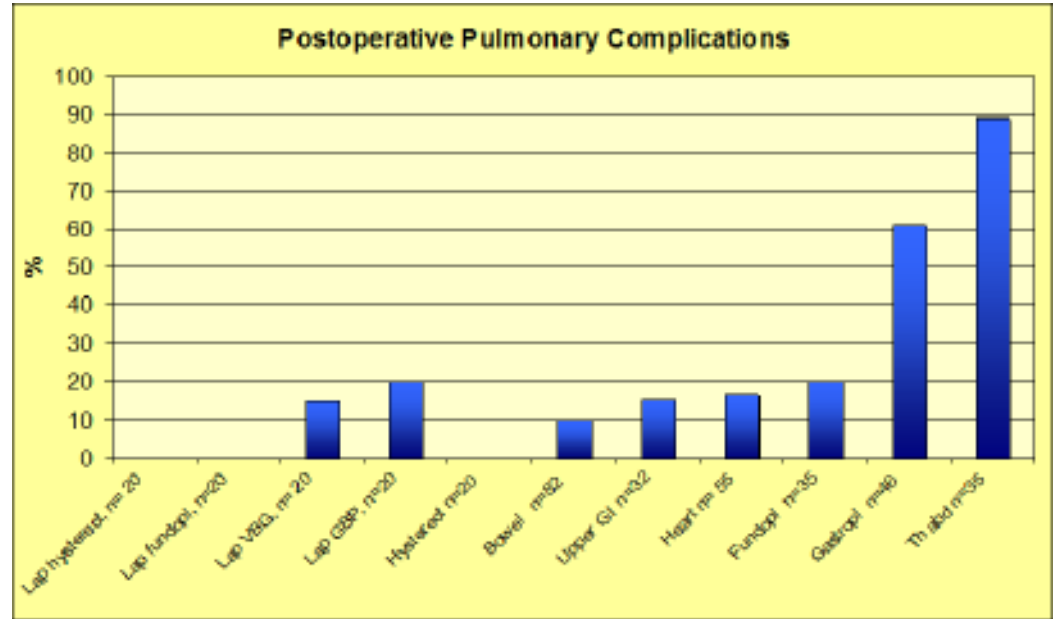
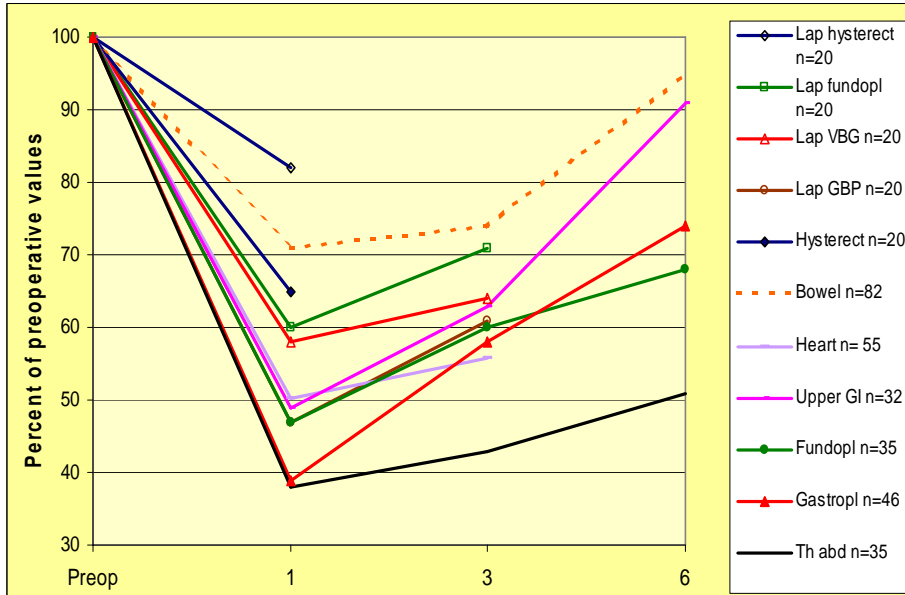

Vanliga problem: Återhämtning efter kirurgin

- **Nedsatt lungvolym**
  - **Slem i luftvägarna**
  - **Nedsatt fysisk funktion**
  - **Inskränkt rörlighet**
  - **Smärta**
- } Esofagus-
resektion

Vanliga problem nedsatt lungfunktion

Nedsatt lungvolym- Forcerad vital kapacitet

Fagevik Olsén M. Breathe 2005;1:308-14.

Vanliga problem: Återhämtning efter kirurgin

- Nedsatt lungvolym
  - Slem i luftvägarna
  - **Nedsatt fysisk funktion**
  - **Inskränkt rörlighet**
  - **Smärta**
- } esofagus-
resektion

2 år efter esofagusresektion: Lung funktion, fysisk funktion, rörlighet och smärta

Nedsatt lungfunktion jämfört med preoperativt.

Nedsatt fysisk funktion (Uppresning, handstyrka) jämfört med preoperativt.

Axelrörlighet inom normalvärden

Bröstkorgsrörligheten nedsatt jämfört med normalvärden

Fagevik Olsén et al, Digestive Surgery 2005;22:63-8.

Hälften av patienterna hade kvarstående smärta

Fagevik Olsén et al, Physical Therapy Theory & Practice 2009;25:489-94.

Träning inför kirurgi

Riktlinjer för fysioterapeutiska interventioner för preoptimering av patienter som skall genomgå buk- eller thoraxkirurgi Uppdatering 2015

www.fysioterapeuterna.se

Helén Anzén,
Linköpings universitetssjukhus

Monika Fagevik Olsén
Sahlgrenska universitetssjukhuset

Resultat

15 artiklar abdominell, 2 thoracoabdominell kirurgi, 1 blandad
10 RCT (varav en pilot)

- Generell träning- Ingen evidens men skadar inte
- Andningsträning. Ingen evidens för generella interventioner
- InspirationsMuskelTräning (IMT). Låg evidens men kan vara av vikt för högriskpatienter
- Kombinerad träning. Låg evidens man kan vara av vikt för patienter med nedsatt fysisk funktion och lungsjukdom

Träning efter esofaguskirurgi

- RCT 64 patienter varav 43 deltog i 3 mån uppföljningen
- Andnings-, stryke- och rörlighetsträning mot Standardvård
- Träningsgruppen hade högre fysisk funktion samt bättre rörlighet i höger axel och i lateralflexion.
- Ingen skillnad avseende lungfunktion, smärta eller livskvalitet.
- Träningen fungerade bra och inga bieffekter registrerades.

Fagevik Olsén et al. Scand J Surg 2016; Jul 1. [Epub ahead of print]

Fysioterapeutens roll idag

Preoperativt: Riskbedömning och preoptimering

Vårdtiden: Information, Mobilisering, Andningsträning

Postoperativt: Träningsprogram, eftervård.....

Hur rehab bör se ut ur mitt perspektiv

Preoperativt

- Preoptimering vid behov inför ventrikelkirurgi
- Preoptimering för alla som genomgår esofaguskirurgi

Under vårdtiden

- Tidig och intensiv mobilisering
- Andningsträning (PEP mm)

Vid utskrivning

- Ventrikelkirurgi FaR vid behov- ”komma igång”
- Esofaguskirurgi - dessutom
  - Uppföljning avseende lungfunktion, rörlighet och smärta
  - Specifik träning- andnings-, rörlighets- och styrketräning
  - Andra behandlingsalternativ

Pågående studie

Metoder att prediktera morbiditet och mortalitet efter en thoracoabdominell esofagus resektion

Syfte:

Att studera alternativa metoders förmåga att bedöma patientens fysiska funktion och deras förmåga att förutsäga risk för postoperativ morbiditet och mortalitet efter en thorakoabdominell esofagusresektion.

Medverkande centra:

Göteborg, Lund, Stockholm

Snart 100 patienter inkluderade.

Planerad studie

Fysisk träning före thorakoabdominell esofaguskirurgi

Syfte att utvärdera effekten av en träningsintervention för att öka fysisk aktivitetsnivå och optimera lungfunktionen i samband med thoracoabominell esofagusresektion.

Power: Inklusion av 50 patienter/ grupp

Medverkande centra:.....

Intervention: IMT styrketräning samt ökning av fysisk aktivitet

Kontrollgrupp: Som nu